

מבנה לצורך דיון בחלופות

פסולת שלא באחריות
יצרן

מי עושה: רשויות
מקומיות

איסוף פינוי

[יצירת תשתית לאופן
הטיפול בפסולת בהמשך:
הפחתה במקור והפרדה]

מתקנים

מיון, קומפוסטציה,
מחזור, השבה לאנרגיה,
הטמנה

מי עושה: גופים
מסחריים

זרמי אחריות יצרן

מי עושה: תאגידי
אחריות יצרן - בשיתוף
רשויות מקומיות

איסוף פינוי

[יצירת תשתית לאופן
הטיפול בפסולת בהמשך:
הפחתה במקור והפרדה]

הנחות יסוד:

- ✓ יש ליצור **משק כלכלי**, המתבסס על תקציב המאפשר להחזיק רמת שירות נאותה [לאור הנחה זו יש לדון במשק סגור – כאפשרות]
- ✓ הציר המוביל לאסדרה הוא הצורך ביצירת **קשר בין מקטעים**- פתרון מקצה לקצה, ככל הניתן.
- ✓ **איסוף ופינוי** נשאר בביצוע של רשויות מקומיות ואחריות יצרן¹
- ✓ משק הפסולת ינוהל במסגרת **הפרדה לזרמים** (בתחילה 3 זרמי פסולת - מתמחזרים, אורגני (לפחות ברמה מוסדית) ושאריתו)²
- ✓ הטיפול בפסולת יוסדר **ברמה ארצית** ולא אגנית⁴ (לא תהיה חובה סטטוטורית להקמת תאגידים אזוריים. אין בכך כדי למנוע התארגנות אגנית נקודתית- ונכון לבחון כיצד ניתן לעודד מנגנונים קיימים של שיתוף פעולה בין רשויות)

1. החלטה מתוך הסדנה

2. כך זה בכל 4 המדינות שנסקרו – לפסולת

שבזרמי אחריות יצרן יש אסדרה נפרדת.

השאיפה להכניס כמה שיותר זרמי פסולת

לתוך תהליכים אלו

המשך הנחות יסוד

1. החלטה/תובנה מתוך סדנה
2. החלטה מתוך סדנה. באירופה לרמת המחוז יש הרבה תפקידים והשפעה.
 - בהעדר רמת מחוז בישראל יש לבדוק בכל מקטע מה התחליף המתאים לפי אופי המשימות
 - בהקשר הזה טיוואן היא מדינת שאסדרה את המשק ללא מחוזות – ומבצעת הכל באופן ריכוזי

- ✓ שוק הפסולת **דורש הקמה של תשתיות** - אלו הן תשתיות חיוניות ברמה הלאומית
- ✓ הקמה, ייזום ותחזוקה של מתקנים (מיון, קומפוסטציה, מחזור, השבה לאנרגיה והטמנה) צריכה להיעשות **במעורבות גבוהה של השלטון המרכזי** כדי לכסות על אזורים שבהם אין לרשויות מקומיות מספיק משאבים ופסולת³
- ✓ ככלי ליצירת וודאות יש חשיבות לקביעת זרמי הפסולת ויעדים בחקיקה
- ✓ **חקיקה המאסדרת את שוק הפסולת צריכה לשקף את אסטרטגיית הפסולת של המשרד להגנ"ס – ולייצר שיפור והתקדמות באופן הטיפול בפסולת במדינת ישראל**

01

המבנה הקיים + שיפורו

- שמירה על מבנה היחסים בין השחקנים בשוק
- שיפור מבנה השוק הקיים (חיזוק מנגנוני פיקוח ובקרה)

התנהלות בתנאי שוק חופשי

מבוסס על עלויות השוק ותימחור עלויות חיצוניות ומנגנוני פיקוח ובקרה מוגברים על מחירים וריכוזיות

02

אחריות מקצה לקצה

- אחריות לטיפול בפסולת של יצרני הפסולת ורשויות מקומיות **מקצה לקצה**
- הגדרת **תחומי אחריות** ברורים לצד **יעדים** תיזור מנוע ליצירת שוק פיתרונות

רגולטור ארצי קובע כללים לחישוב התעריף לתושב.

הרשות המקומית קובעת תעריף לפי הכללים וגובה מהתושב

03

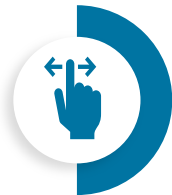
שכבות אחריות

- **שכבת בסיס** – אחריות יצרני הפסולת ורשויות מקומיות מקצה לקצה (אופציה 2)
- **שכבה שנייה**- אופציה להתערבות המדינה במקטע החוץ עירוני במקרה של כשל

רגולטור ארצי קובע כללים לחישוב תעריף והרשות המקומית קובעת וגובה (אופציה 2)

היטל נוסף למימון עלויות התערבות שיועברו למסלקה מרכזית

04

אחריות ארצית

- **מקטע פנימי עירוני** באחריות מלאה של הרשות המקומית
- **מקטע חוץ עירוני** באחריות רגולטור ארצי

מקטע העירוני - כל רשות מקומית קובעת תעריף וגובה

מקטע חוץ עירוני – הרשות המקומית גובה בהתאם לתעריף שקובע רגולטור ארצי ומעבירה למסלקה מרכזית

אחריות וניהול

מימון וגבייה

04

הפרדת מקטעים

03

שכבות אחריות

02

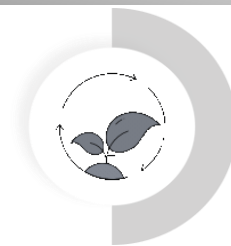
אחריות יצרן הפסולת
מקצה לקצה

01

התבססות על מבנה קיים
ושיפור

בכל החלופות:

- יוקם מנגנון שיעסוק במתן רשיונות, פיקוח, בקרה ואכיפה – בסמכות המדינה
- תנתן לרשויות המקומיות סמכות לגבייה ישירה בכל דרך שתבחר (ולמשל: תהליכי PAYT או הצמדה לחשבון המים).
- נדרש להתייחס לשלב ביניים עד ליישום בדגש על צורך בפיתוח תשתיות מואץ בסיוע המדינה
- ככל שיקבעו תעריפי טיפול בפסולת לרשויות המקומיות עליהם להיות דיפרנציאלים (כך שיעודד הפרדה וטיפול איכותי). התעריף יתעדכן מדי תקופה בהתאם לעקרונות.
- הגדרת מטרות ויעדים (כולל זרמי פסולת) תעשה חוק – התבסס על עקרונות סביבתיים

01

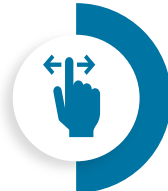
02

03

04

הפרדת מקטעים	שכבות אחריות	אחריות יצרן הפסולת מקצה לקצה	התבססות על מבנה קיים ושיפורו
<p>הרשות המקומית גובה על החלק שלה במסגרת הארנונה</p> <p>הרשות המקומית גובה סכום נוסף ומעבירה למסלקה של המדינה על החלק החוץ עירוני</p>	<p>רשות מקומית גובה את עלות הטיפול בהתאם לכללים/נוסחאות שמאושרות על ידי גוף ממשלתי ומנהלת אותו בנפרד מהתקציב הכללי של הרשות - בחשבון נפרד</p> <p>הרשות כיצרן פסולת משלמת מתוך תקציב זה להמשך שרשרת הטיפול (ועל פי חלופה 3 חלק מהתקציב מועבר למסלקה)</p>	<p>רשות מקומית גובה מתושביה ומהעסקים במסגרת הארנונה</p> <p>אין גבייה נפרדת לפסולת בנוסף - גבייה בהתאם לחוקי אחריות יצרן</p>	<p>מי מבצע גבייה ממשקי בית ועסקים</p>
<p>על החלק של הרשות המקומית - כל רשות לעצמה</p> <p>על החלק של רשות הפסולת - תעריף של המדינה</p>	<p>המדינה תייצר נוסחה/כללים - לגביית מינ' + תאשר את התעריף הסופי</p> <p>המחיר על פסולת מעורבת יהיה מורכב ממחיר הטיפול + תעריף שישולם למדינה לצרכי טיפול בפסולת.</p> <p>אפשר ליצר מודל דיפרנציאלי בהתאם ליצועי הרשות - רשות לא מתפקדת - תגרום למחיר יקר יותר לתושביה</p>	<p>רשות מקומית שמגיבה לשוק חופשי</p>	<p>קביעת מחיר נגבה</p>
<p>חלק 1 - לתקציב רשות מקומית</p> <p>חלק 2 - לרשות הפסולת</p>	<p>הרשות המקומית</p> <p>ובנפרד החלק שישולם להפעלת אחריות המדינה</p>	<p>תקציב הרשות המקומית</p>	<p>מי מחזיק ומנהל את התקציב</p>

04

03

02

01

קריטריונים להשוואה (לדיון)	התבססות על מבנה קיים ושיפורו	אחריות יצרן הפסולת מקצה לקצה	שכבות אחריות	הפרדת מקטעים
השוואה למודלים במדינות אחרות – ניסיון עולם במודלים דומים - חשוב להתייחס לשאלה האם המדינה שבה קיים המודל דומה או שונה מישראל				
מורכבות שינוי (כמה שונה מהמצב הקיים)				
עלויות יישום – בהתייחס לכלל המשאבים	העלות להפוך את הרגולטור לחזק – לא חייבים להקים גוף	עלות מסלקה עלות מנהל מערכת (קטן יותר)	עלות מסלקה עלות מנהל מערכת	רגולטור חזק – לא חייבים להקים גוף אבל יש פונקציות חדשות – פונקציית קביעת התעריף
זמן יישום צפוי				
מיפוי מוטבציות ואינטרסים של השחקנים בכל חלופה				
התנגדות צפויה לשינוי / קבלה צפויה של השינוי [רמת ציון 1-5]				
התכנות למימוש היעדים הסביבתיים המקובלים בעולם (ברמת ציון 1-5)				